

УДК 316.27(5-15):323.27(043.2)

Пеньковський О.Ю.

Національний авіаційний університет. Київ

СОЦІАЛЬНЕ СТАНОВИЩЕ КРАЇН БЛИЗЬКОГО СХОДУ ЯК ФАКТОР ВИНИКНЕННЯ ТЕРОРИЗМУ

Тероризм, як загальносвітове явище виник задовго до наших часів. Перші згадки про тероризм з'являються у I ст. н. е. на території сучасного Ізраїлю. Говорячи про сьогодні, варто зазначити про існування близько 100 терористичних організацій в усьому світі. Втім, найбільш серйозні зміни тероризму як небезпечного соціально-політичного явища, зростання його загроз для безпеки світу припадають на кінець XX – початок XXI століття.

Соціальне становище країни безпосередньо впливає на виникнення терористичних організацій, проте є фактори, що не залежать від соціальних понять.

Одним з головних факторів виникнення тероризму на сьогодні вважається бідність. Згідно з даними соціологів мусульманського світу, країни з вищим рівнем життя більш схильні до утворення терористичних організацій, аніж з нижчим. Більшість терористичних актів трапляється в країнах, де за межею бідності знаходяться 20 - 30% населення.

Демократичні свободи також не є чинним фактором. Американський президент Джордж Буш після теракту 11 вересня 2001 року, пояснював ситуацію тим, що терористичні організації заздять загальним свободам громадян Сполучених Штатів. Проте, якщо аналізувати історичні позиції цього аспекту, то можна помітити, що в таких країнах соціалістичного табору, як СРСР, Китай, Куба, рівень терористичного екстремізму був надзвичайно низьким.

Однією з найголовніших причин тероризму є влада. Більшість лідерів терористичних організацій борються за місце на чолі держави. Яскравим прикладом цього був теракт 20 листопада 1979 року в місті Мекка. Джухайман аль-Утейбі був одним з організаторів теракту, спрямованого проти династії Саудівської Аравії. Здійснюючи порівняльний аналіз антитерористичної діяльності різних держав, варто визнати істинність твердження відносно того, що «політична культура в найбільшій мірі є фактором, який визначав та продовжує визначати демократичну відповідь на терористичні загрози». Втім, політична культура – культура поведінки, свідомості та діяльності інститутів політичної системи, що відображає легітимізацію суспільством їх політики та політичних лідерів, стає наразі основним засобом сучасного тероризму, мета якого полягає в створенні суспільного хаосу та зміні громадської думки.

Більшість організацій мають за мету встановити своє панування в країнах Близького Сходу, тому можна впевнено стверджувати, що соціальні фактори мають менший вплив на терористичні діяння певних груп, аніж влада та контроль певних осіб на чолі терористичних організацій.

Науковий керівник: Стригуль М.В., к. соц. н., викладач